

# Učiteljski TOVARIŠ.

List za šolo in dom.

Izhaja 1. in 15. vsakega meseca na celi poli. Cena mu je za celo leto 3 gold., za pol leta 1 gold. 50 kr. Spise in dopise prejema vredništvo; narečnino in oznanila pa prejema in oskerbuje razpošiljanje založništvo.

List II.

V Ljubljani, 1. junija 1874.

Tečaj XIV.

## Naša mladina.

Jabelko ne pade daleč od  
debla. „Nar. pr.“

Poglejmo sedaj razmerje med družino in šolo. Da se stariši ne zme-nijo za šolo in komaj da učenika po imenu poznajo, to bi bil še naj manjši zleg; a to je hudo, da učenika pri njegovem delu ne podpirajo. — Ko bi stariši otrokom zaterjevali, da naj se med potjo lepo vedo, kakor se omikanemu spodobi, ne vem ali bi bilo še toliko razgrajanja med potjo v šolo in iz šole. — V pričo otrok se učenci obdelujejo in čez zobe vlačijo; ako pa učenik še kaznuje, potem je pa ogenj v strehi. — Ako se pa take reči razglase, je kriv vsega učenik; otroci pa so nedolžni. Kdo se bo potem čudil, da je mladina čedalje bolj spridena, tedaj tudi čedalje bolj surova; neotesanost in surovost prav posebno lepo cvete tam, kjer je serce spačeno in hudobno; otrok, ki učenika ne spoštuje in ne uboga, tudi starišev ne bo spoštoval; v tem pa najdemo ključ do spridenja naše mladine; kdor se Boga boji, spoštuje tudi stariše, in nad nji-mi se nauči tudi druge ljudi spoštovati; kjer pa tega ni, razširja se spridenost in spačenost čedalje bolj in le posebne, izvanredne okolnosti obvarujejo posamezne občne spačenosti, rečimo naravnost, posebna milost božja in človeku prirojeni čut pobožnosti mladino še spodbuja v pokorščino do Boga in njegovih zapovedi.

Stariši otroke nauče lagati ali zatajevati se, ali vedoma ali nevedoma. Neveden otrok ima vse za resnico, kar se mu pripoveduje. Otroci in norci govore resnico. Gojitelji so pa sami dostikrat krivi neresničnosti pri otrocih, in naj bi raje same sebe tožili, a ne otroke. Koliko je pri gospôdi vse na videz? Vpričo drugih se vesele, čudijo, ali so žalostni.

Ko so pa stariši sami, zve se še le resnica. Koliko se govori vpricho otrok, ko vendar sami vedo, da ni res! Odraščeni otrokom nalašč ali iz šale pripovedujejo neresničnosti; v kratkem se otroci tudi tega nauče, in namesto govoriti resnico — lažejo se. Večkrat stariši otrokom kaj pripovedujejo, in ko otroci to za resnico imajo, pa pravijo, saj je bila to le šala! To si otroci zapomnijo, in odkritoserčnost, priprostost se zgubi, namesto nje pa nastopi zvijačnost in lažnjivost.

Otroci pa tudi lažejo iz bojazljivosti; bojé se namreč kazni, in da bi se ji odtegnili, pa lažejo. Modrost tedaj veleva, otroku, ki svojo krivico spozna, prestopok spregledati, ali vsaj prizanesti mu nekaj kazni.

Kako se otroci izrejajo v prebrisane lažnjivce. — Več je gospôskih starišev, katerem je olikana priliznjenost ljubša od blage in priproste resnice, in otroci večkrat slišijo praviti, da je vnanja olika več vredna od kreposti. Vljudnost zahteva, da otrok resnico zamolči in laž govori tako, da se prikupi. Otroke hvalijo, ako druge prav prebrisano nalažejo in si pomagajo z zvijačo in pretkanostjo iz zadrege. — Ako kdo po meni popraša, pa reci, da me ni doma, tako veleva mati otroku! — Revni stariši pa otroke doma prideržujejo, in v šolo prišedši so bili prejšni dan vsi bolni in klaverni, se ve, včasih pri zdravem sercu; — da bi zbudili pri rahlih sercih vsmiljenje, otroci pripovedujejo grozne reči o svojem domačem uboštvu! — Ko bi hoteli to nadaljevati, ne pridemo do konca in kraja. —

Navadno pravimo, naš vek je vsega tega kriv, časi so taki! Tako sploh govore ljudje, ki stvari bolj na tanko ne poznajo, ali je nočejo preiskovati. — Nobena doba v zgodovini ni sama za se, vsaka se razvija iz poprejšne; slabo zerno, katero se je predstoletja vsejalo, sedaj v klasje gre. — Pojmo tedaj za stoletja nazaj in poglejmo v kratkem njihovo zgodovino in tam bomo marsikaj najdlji, kar nam sedajnost malo bolj pojasnuje.

Pervi vzrok brezverske odgoje se mora iskati veliko pred nami v 15. in 16. stoletji, ker takrat se je začela ločevati veda od vere tako, da je sedaj pregovor postal, veruje le tisti, kdor nič ne ve, tedaj vera je le za neučene, neomikane ljudi, olikanim (?) pa je ni treba!? Velikanske premembe so se takrat godile; pot v Indijo in v novi svet je bil najden. Ljudje, ki so se v srednjem veku navduševali za vero, hoteli so obogateti, zélo obogateti, pa v kratkem času, tedaj so bile njih misli in prizadevanja le v to obrnjene, po kakošni poti bi se to ložej speljalo; obert in tergovstvo se je sicer močno povzdignil, a svet je zabredel v materializem; tačas nastavše krivovere so zametovale cerkveno veljavo in z zanikovanjem veljave rimske cerkve so bila na stežaj široko odperta vrata vsem verskim ločinam, ki so tačas iz tal rastle, kakor gobe po jesenskem dežu, in nejeverstvo in bogotajstvo, ali kakor

ga nekteri imenujejo umoverstvo (racionalizem) je bil le dosledica Lutrovih in Kalvinovih nauk. Ta nesveti duh dvomnjivosti (skepticisma) se je zanesel tudi med katoličane v katoliške države; iz Angleškega je prišla gola nejevera na Francosko, samopašnost in gizdavost francoskega dvora je kužila Francosko; francoske šege in navade, tedaj tudi slabo izrejo mladine so pa drugi narodi, Nemci in Slovani radi posnemali; gospôda je svojo deco francoski izrejevala, razuzdano življenje višjih krogov se je tudi posnemalo v nižjih, iz mestnih palač je prišla v kmečke kočure, gospôsko in neversko je bilo nekaterim vse eno. — Kako ostro so bičali pošteni Nemci opičarijo svojih rojakov, ki so zametavali svoj jezik, svoje šege in navade in se sramovali biti Nemci; z zgovorno besedo so dokazovali zleg, ki se širi med ljudstvo, ko se v izrejo otrok vdinjajo tujci in tujke, ki ne znajo drugega kakor svoje hvaliti, pa zaničevati stare domače lepe navade. — S staro nošo, tako so namreč terdili, so otroci odložili tudi stare pobožne navade, — vse tako, kakor pri nas toži stari Kranjec v znani pesmi. — Nemci so se menda naveličali francoskih šeg in navad vzlasti v Napoleonovih časih, in sedaj svoj jezik, svoje navade gotovo visoko cenijo, dasiravno še francoska noša po svetu gospodari. — Še bolj pa kakor Nemec soseda Vlaha, posnema pa Slovenec svojega gospoda, Nemca. Kar je nemško, to je njemu tudi gosposko; omika se začne z nemškim jezikom; kdor tega ne ume, je neveden. Dolgo podložništvo in vse politične razmere, so to misel vteple v naš narodič. Čemu so neki šole, ako se otroci tolikanj potrebnega nemškega jezika ne bodo učili, tako modrujejo vse učene (?) glave, in iz tega modrovanja pa sklepajo politikarji potrebo ponemčevanja ljudskih in srednjih šol.— Toda pustimo to za danes in pojmo k svojemu predmetu.

Nejeverstvo se je globoko vkoreninilo med narod miselcev, kakor se Nemci ponosno imenujejo, ta duh pa tišči iz Nemčije na vse kraje, koder se čuje nemški glas, koder Nemci prebivajo; pred tisoč leti se je širila keršanska vera med Slovence in v njenem imenu so zahtevali Nemci nadvlado po slovenskih deželah, sedaj pa ravno v tem smislu širijo brezverski liberalizem med Slovence, njih enako misleči slovenski tovariši so jim pa preponižne sluge, in mahajo kakor da bi se skušali ž njimi po starih keršanskih šegah in navadah med slovenskim narodom in ljudstvu jemljejo to, kar ga edino še ohranjuje in obvaruje. Njih naj večja skerbljivost je ta, da bi slovenski narod olikali s tem, kar so že drugi narodi zdavno kakor nepraktično in nerabljivo za ljudsko odgojo zavergli. To pa vse v imenu svobode in napredka se ve da iz rodoljubja (!), slovenski narod ne bo pred častén, dokler se verskih presojev (?) in sredovečne teme ne otrese. — Ko pa govorimo od nejevere po Nemčiji, nikakor ne mislimo, da bi bili Nemci v svoji deželi ali tudi med nami naseljeni

Nemci sami nejeverci, ker so nam ravno sedaj nemški katoliki v izgled vernosti in vdanosti, govorimo le od načela, katero je sedaj na Nemškem in tam, koder Nemci gospodarijo, nadvlada vse drugo; tudi se nam nekako misel vriva, da je ves ta liberalizem nemških politikarjev le vabljava zanjka, v katero se love slovenski liberalci; žival v žertvo odbrano so stari pogani z venci okinčali in potem pred žertvenik peljali.

## Dnevnik učiteljev.

(Dalje.)

Iz skušnje moremo zagotoviti, da so taki dnevnikarji ne le za podučevanje, temveč tudi pri izreji živi spomini preteklosti, vir veselja, zdatna in vsakemu učitelju bogata zaloga tega, česar pri podučevanju naj bolje potrebuje.

Ako učitelj na ta način pošteno zahteva račun od samega sebe, pride do tega, da si na tanko določi šolski cilj ali smoter za učne predmete, in učno gradivo previdno razdeli na posamezne dobe šolskega leta. — Da so časi prešli za ljudsko šolo, ker je tista s svojimi očitnimi preskušnjami veljavo in spretnost pred svojimi predpostavljanimi in pred občinstvom javno skazovala, more veljati za hvalevreden velik napredek, kar je gotovo večje vrednosti, kakor se znabiti vidi na prvi pogled. Kako male vrednosti so bili ti vspehi šolskega delovanja sami na sebi, in kako nevarni in pogubivni za ljudsko šolstvo in njegovo nalogo mi ni treba dokazovati. Lahko je učitelj prišel do tega, da je svojo nalogo in odgovornost napačno razumel, toda o temu smo že nekaj govorili kakor tudi o pripomočkih, kako se temu v okom pride. (Misli gosp. pisatelja o javnih preskušnjah niso naše. — Zakaj ne odpravijo javnih preskušinj po zasebnih zavodih, čemu so javne razstave, čemu se dajejo darila pridnim obertnikom i dr., ako so bile javne preskušnje tolik zleg za ljudsko šolo? — Ako so bile nekdanje preskušnje le za izgledovanje (Schauprüfungen), kaj so pa sedanje šolske veselice, kaj pa telovadne izkazovanja (Schauturnen)? Šolsko nadzorovanje, spisovanje dnevnika pripomore k šolskemu napredku med letom in koristi učitelju in šoli; a javne preskušnje so potrebne občinstvu; v nekakem obziru, o katerem pa ne govorim dalje, potrebne so tudi učitelju. Sicer ima pa vsaka stvar svojo solnčno in senčno stran. — Tako je z vsemi človeškimi vredbami. Vred.)

Res je, da je smoter ali cilj šolam postavno predpisan, a to se ne more tako na drobno zgoditi; tolikanj prostosti mora vsak učitelj imeti, da v tem okviru razdeli svoje šolsko delovanje, t. j. da si določi, kako in v katerem času bo speljal svojo šolsko nalogo? Napredovala bode šola le tačas, ako se ravna učitelj po gotovem cilju ali smotru, ta pa

more biti ali po starosti ali po razredbi. Iz tega pa sledí, da si bode skerbni učitelj vso učno snov za posamezne čase že naprej razdelil. A to se lože reče in zapiše, kakor stori. — Dasiravno je namen jasen, vendar se učitelju dostikrat godí, kakor popotniku, kateremu se cilj njegovega potovanja iz daljave pokaže. Pred sabo ima cilj svojega potovanja, a ne pozna vsega razpotja, ne pozna bližnjic. Mogoče, da najde najbližnjo in naj bolj pripravno pot, mogoče pa tudi, da zaide na daljšo, ali še celo zgreši pravo pot, in pride le po težavnih ovinkih do svojega cilja. Tudi učitelju je jasen smoter, katerega hoče doseči; a vendar ne more zagotoviti, da bode prišel ob pravem času do njega. Mnogo reči je, ki ga med potjo zapeljujejo na stranske steze. Vsak skoraj je posebno vnet za ta ali uni predmet; včasih se zgodi, da učenci, ko jim je kaka reč posebno priljubljena, učitelja zgrabijo, da se pri nji dalje mudí, kakor bi zahtevale druge okolnosti; kmalu pa je tudi učitelj neskušen ali preveč prijenljiv do učencev, in hito mimo stvari, pri kateri bi se imel dalje časa muditi. Takih in enakih stranskih potov se je treba skerbno varovati. — Blagor učitelju, kateri to spoznava in se o pravem času vrača iz stranske poti na pravo.

Ko je enkrat učitelj nauke razdelil, in si zaznamoval, kaj bode obdeloval v tem ali unem času, naj se tega tudi strogo derži. Kakor povsod, tako tudi tukaj skušnja več velja, kakor teorija; a vendar bi bilo skoraj nemogoče, da bi učno gradivo na posamezne tedne, ali ure že naprej razdelili; dobra in priporočila vredna stvar zgublja v rokah nevednega in neskušnega vso veljavo in vrednost, in stvar sama po sebi dobra, se lahko v zlo obrača. — Ako bi se znabiti oporekalo, da navetovano spisovanje dnevnika in razdelitev učnega gradiva na leto in mesce nasprotuje učiteljevi prostosti, odgovarjamo na to, da je spoznavanje samega sebe naj potrebnejša a. tudi zelo težavna stvar, in kdor hoče napredovati, naj začinja sam pri sebi.

Naj bolj varno hodi tisti, ki vselej ve, kar more, kar hoče, in kako hoče? V to pa pomaga učitelju spisovanje dnevnika, zaznamovanje letnega cilja in razdeljenje učnega gradiva med šolski čas. — Šolski čas je kratek, skerbimo, da ga obračamo v prid izročene mladine, kolikor in kar moremo!

*Govekar.*

### **Nekaj opazek k spisu „Dnevnik učiteljev“.**

Uradne zapisnike in akte imamo učitelji razun dnevnika ali, da se držimo postavnih določeb glej §. 33. šol. in uč. reda dné 20. avgusta 1870., tednika še dosti uredjene. Zdaj pride versta na tednik. Dosihdob bilo nam je na prosto voljo dano, da si ga vsak po svoje osnuje. Ta prostost je pa nekoliko škodljiva, ker je mogoče, da še marsikateri naših

tovarišev tednika nima, ter ne vé, kako bi si ga praktično priredil. Pri sedajnih obilnih učiteljevih opravilih, zlasti pri pisarijah, bodi-si za se, bodi-si za krajni šol. svet, je želja učiteljev opravičena, naj bi se za to delo postavile norme in tako delo olajšalo, ter prihranilo nekaj dragega časa, ki je za branje in daljno učiteljevo izomiko jako potreben.

Sicer nam nasvetuje pisatelj „dnevnika učiteljevega“, naj si za to naredimo knjigo iz praznih pol, sešitek, v katerem ima vsak šolski predmet svojo odločeno stran, ter daje potem idealen navod, kar naj se vanj vpisuje. Pravimo idealen, ker ravnajè se po onem napeljevanji, bi bil učitelj na visoki stopnji dovršenosti. Sploh pa menda ne moremo take natančnosti pri učiteljih konstatovati, da bi tako natanko in drobno svojo vest v šolskem delovanji izpraševali. Mogoče, da novo izšolani to spolnujejo, nad starejimi „ist der Stab gebrochen“ (glej n. p. deželno postavo 29. aprila 1873 §. 87. in 30. šte. 22.), tako da nas skoraj ta misel nadleguje, da noben učitelj prejšne dobe ne pozna svojih dolžnosti in mu jih tudi ni treba spolnovati, češ, kaj bo star učitelj! No pa naj si že bode to tako ali tako; vendar se bodo od mladih in starih zahtevali tedniki, in menda pri teh večkrat v redu najdli, kakor pri onih.

Sicer nečemo nikoga žaliti, a bojimo se, da bi se ne vresničilo. Skušnje se že kažejo. —

Red je prvi pogoj vsakemu napredku. To je že stara reč, in dokler se ne vredí naše šolstvo, tudi ne moremo govoriti o napredku. Žalibog! da smo še na prelazu k redu. Kedaj ga bomo dosegli, ne vemo? Bojevati se nam je zanj in prinašati vsako žertev; kakšno in koliko? nam lepo razklada članek „dnevnik učiteljev“. Prostost gledé sostave tednikove bi pa nekoliko radi omejili s tem, da bi priporočili v splošno rabo pridjan obrazec, ki ga je gospod založnik sestavil vsled mnogih naročil in poslanih načertov.

Predalčki so razdeljeni po celi poli, veliki, kakoršni so v „šolskem zapisniku“ i. t. d. Ena stran je namenjena za celi mesec, vsak predmet ima svoj prostor odločen, tako da je spregled obravnavane tvarine enega tedna, meseca, ali celega leta jako olajšan. Učitelji bodo med sabo delovanje primerjevali, isto tako bodo nadzorniki mogli marljivost učiteljev s pravo mero razsojevati. Ker imamo vsi enake dolžnosti, ker nosimo enaka bremena, in je korist vsem enaka, morejo nam služiti tudi enaka sredstva v dosègo svojega namena. Sezite toraj, dragi tovariši, po tej osnovi tednika, pišite v njo in preiskujte jo, ali je vgodna za dejansko vpeljavo; gospod založnik je pripravljen pozneje obliko spremeniti, ako bi ta ne vgajala.


Kdor si je pa misli o „učiteljevem dnevniku“ k sercu vzel, bode vedel, da ta tednik ne izključuje drugega zapisovanja o šolskem napredku.

## Obrazec za šolski dnevnik.

Mesec .....

Šolski oddelek .....

Teden in število šolskih dni	Jezikov nauk				Številjenje	Prirodozn.	Zemljepis in zgodovina	Pisanje	Oblikosl. in risanje	Petje	Telesne vaje	Opomba
	Branje	Slovnica	Pravopis	Spisje								

 Take pole se dobivajo pri gsp. Milicu, po 54 kr. bukve.

## Peter Hitzinger

(Znojemski, Podlipski)

v

### slovstvu slovenskem.

#### XI.

L. 1853 je pričel Podlipski slovstveno delovanje s pesmijo „Glosa za novo leto“, kateri je geslo posnel po Prešernovi „Zvezdogledam“:

O lažnivi pratikarji,  
Vi lažnivi zvezdogledi,  
Vi vremena vsi preroki,  
Le vsi pojte rakam žvižgat!

Ni ne pratik v novem leti,  
Ni ne pratikarjev štetí;  
Vsak bolj modrega se kaže,  
Od mirú in vojske laže,  
Vsak predjal bi vse na sveti.

Biti dobri gospodarji  
V svoji hiši pa ne znajo,  
Vprek in križem vse ravnajo.  
Ne bodite več čenčárji,  
O lažnivi prátikarji!

Razumejo modrijani:  
 Kaj obraz nebá oznani,  
 Kaj prinašajo planeti,  
 Kaj pomenijo kometi,  
 Mlaj in šip kaj dela brani.  
 Vražniki so pa besedi,  
 Ki zadeva vednost pravo,  
 Za življenje ima veljavo.  
 Slovo dajte svoji zmedi,  
 Vi lažnivi zvezdogledil!

Vreme vedeži sledijo,  
 Vse naprej od njega učijo;  
 Dajo vest od zgodnje zime,  
 Spet od treskov in uime,  
 Dež in solnce v red verstijo.  
 Čas pa gre ko vód potoki;  
 Mar jim ni, da se spreverne,  
 Da se vse za njim oberne.  
 Nam ne boste več poróki  
 Vi vremena vsi preroki.

Bo li novo leto bolji?  
 Bo li vsakemu po volji?  
 Kdor sejal bo seme blago,  
 Žel bo truda klasje drago  
 Na človeštva velkem polji;  
 Šel lenuh bo lačen žvižgat.  
 Vsak po pameti se trudi,  
 Časa drazega ne mudi!  
 Leni pojte rakom žvižgat,  
 Le vsi pojte rakom žvižgat!

Konec preteklega leta že je razkazoval, da z zedinjenimi močmi se mnogo stori, in v Danici l. 47 popisavši „Pobožne društva“ je naslednje leto l. 16 spregovoril „Besedo o bratovšini ss. Cirila in Metuda“, na katero se je sedanji čas jel bolj ozirati. Slovenski rojaki se trudijo v Ameriki, v Afriki i. t. d. „Veliko slovanskih bratov, pa vernih katoličanov prebiva v Turčii v veliki stiski, med ropanjem, požiganjem, tepenjem, morijo; malo štejejo duhovnih pastirjev med seboj, slabe ali celo poderte so njih cerkve in kapelice za božjo službo. Ali bi ne bilo tudi tem, nam še bližjim bratom kaj pomagati? in sicer ne samo z molitvijo, ampak tudi z denarno pomočjo? . . . Ali bi tukej ne zamogla bratovšina sv. Cirila in Metóda svojiga perviga namena razširiti, molitve tudi na stiskane katoličane obračati, in denarne ali drugačne doneske za-nje nabirati?“ . . .

Mična in priserčna je l. 17 po napevu „Lepo jutro je“ v Drobtinica h l. 1851 zložena „Otrokova juterna pa večerna pesem“:

Šla je černa noč,	Srečno je končan
Dala božja moč	Spet ta božji dan,
Beli dan je spet;	Vse počivat gre;
Vnovič oživim,	Ko je noč okrog,
In se veselim	Sam, o ljubi Bog!
Lepih mladih let i. t. d.	Čuješ ti za mé i. t. d.

Priserčna je l. 18 „K detetu Jezusu“ in l. 51 „Od ljubezni Jezusove“; vzvišana pa poleg sv. Alfonza l. 19 „K svetimu Duhu“:

O želje in upi posvetni, bežite;  
 Nasitvati druge, le druge hišite,



Se v duši mi dalje nikar ne mudite;  
 Vé razveseliti ne morete me,  
 Perserčno veselje sam Bog le mi je i. t. d.

Jako živa se mi zdi tudi v Novicah l. 18: „Podobe življenja“:

Pri studenčki je sedelo  
 Ljubeznjivo detice,  
 In je gledalo veselo  
 Teči valčke sreberne.

Bili so mi podarjeni  
 Taki dnevi nekedaj,  
 Kakor čist vir neskajeni,  
 Pa pretekli so sedaj.

Za potokam se sprehaja  
 Zal mladeneč ne misleč,  
 Da za valam val odhaja,  
 In se ne vračuje več.  
 Tako mine čas mladosti,  
 Dan za dnem se posloví,  
 Tako zginejo sladkosti,  
 Od nikoder sem jih ni.

Poleg reke mož postava,  
 Gleda njeni silni tek,  
 Tam se v tmine zakopava,  
 Tam ji stopa hrib navprek.

Človek dela in se vpira,  
 Ne miruje noč in dan;  
 Marsikaj mu pot zavira,  
 Mnogokrat je goljufan.

Starček kraj morja počiva,  
 Kjer se vode stekajo;  
 Solza mu oko zaliva,  
 Ker mu leta minejo.

Kakor se čez sinje morje  
 Unstran vidi boljši kraj,  
 Tako pa življenje gorje  
 Kaže tam presrečni raj.

Posebno marljivo pa je obdeloval to leto domače polje zgodovinsko ter budil rojake k vzajemnemu preiskovanju. Prepirajočim se o Ljubljani je spregovoril v Novicah najprej l. 19 „Nekaj od Navporta in Ljubljane; potem pa v l. 56: 1) Lobia, katero mesto je to? ali ne Ljubljana?“ v zlasti po „de Rubeis Monumenta ecclesiae Aquilejensis;“ 2) l. 57 „Ostanki rimskih cest po Krajskem;“ 3) l. 58. 61 „Kaj g. Terstenjak od Lobie in Santika pravi.“ Po razglašenem njegovem dopisu pravi:

„Sploh g. Terstenjak veliko veselje nad tem naznanja, da bi se domorodci več na polji starozgodovinskem trudili. In res je to kaj bolj želeli posebno na Krajskem. Korošci se že davno trudijo o zgodovini svoje dežele, in lepe dela so že na znanje dali, tako o politiški kakor o cerkveni zgodovini. Pri nas se pa od Linhartovega in Vodnikovega časa le bolj počiva. Društvo zgodovinsko v Ljubljani si prizadeva svoje donesti; pa na njegove dela se malo gleda, ali se jim še kaki drugi nameni podkladajo. Nečem s tem terditi, da je vse prav in gotovo, kar spisi zgodovinskega društva prinašajo; pa ravno tak malo in prazno tudi ni.

G. Terstenjakovi spisi o starozgodovinstvu so pač sila imenitno in važno delo, ne samo za radovednega zgodovinarja, in sploh za omikane-ga Slovenca, ampak tudi za bogoslovca, ker ga učijo, na kakošno polje so prvi oznanovavci sv. evangelija svoje seme sejali v naših krajih; nam-reč ne samo na rimsko-gerško, ampak tudi na slovensko-indiško basno-slovje. Pri vsem tem so menj poznani, kakor bi bilo prav.

Zgodovinske reči naše dežele pa bi se imele tudi priprostemu ljudstvu bolj prisladiti; rado posluša kake stare zgodbe in pripovedi dostikrat domišljene; naj pazi tudi na gotove in resnične zgodbe svoje domačije, da zna tudi kake najdene starine prav ceniti, bodi si kamne ali denarje.

Nektere reči naše zgodovine se tudi prav lepo v otroške kerščanske nauke vplesti dajo. Na primer: pripovedujemo otrokom, kako so kdaj narodi pravega Boga pozabili, in malike častili; kdo bi zraven ne pristavil prašanja: kako je to v naših krajih bilo? Naj povémo, kako so bili naši stari nespametni, da so solnce kot boga častili; naj povémo, da sedanji kres, ki ga otroci zdaj veselo žgejo s. Janezu v spomin, so kdaj mertvemu solncu kurili; naj razložimo, da baba, katero še v kakem kraji za igračo v vodo nesejo ali pa žagajo, je po nekdanjem mnenju na boginjo zmišljeno merzle zime kazala, in drugo tako. Naj pristavimo, da vsi moramo Bogu hvaležni biti, ker zdaj živimo v luči prave vere; bi otroci tega ne poslušali, ne pomnili radi? Ali drugo: Pripovedujemo, da aposteljni so šli po Gospodovem odhodu po celem svetu, oznanovat sv. evangeli; kdo ne bo prašal: ali je kateri apostelj tudi v naše kraje prišel? Naj povemo, da sv. Marka je bil v Ogleji, da sv. Peter je obiskal za njim nove cerkve v Primorji; naj razložimo, da so po tem sv. Hermagora, in pozneje sv. Pavlin, sv. Rupert, sv. Virgili, sv. Ciril in Metud pravo véro pri nas oznanovali: ali to naših otrok ne bo veselilo? Gotovo da! S tem bo zgodovina bolj domača postala, namesti da je zdaj tako ptuja, kakor iz neznanega sveta!

V l. 66 preiskuje: 4) Kaj je ajdovski zid za Verhniko? l. 71. 72: 5) Ali se je duhovna oblast Solnograških škofov kdaj na Krajnsko stegnila? l. 91: 6) Kje sta kneza Privina in Kocel imela svoje posestvo? l. 101: 7) Kaj je slovenski narod Oglejskim patriarhom hvale dolžan? in l. 104: 8) Dva do zdaj zamolčana kraja na Kranjskem v rimskem času (Acervo in Crucium na tabli Peutingerjevi).

Ker so v slovenski pisavi prikazovale se mnoge razlike, je v l. 90 k slovniškim pomenkom A. Olibana opomnilo vredništvo, naj bi se v občni prid oglasili veljavni možje, da bi dognalo se kaj stalnega in različne pisave (na pr. ia — ija, u — v, lj — nj) kolikor moč se zedinile „sine ira sed cum studio“; se za Metelkom (cf. Jezičn. I. X.) v l. 94 oglasi tudi Hicinger „Slovniški pomenki“ (k sostavku v 90. listu) češ: „Ne mislim, da bi bil s tim spisom vse dognal, ker se do zdaj še nisim štel med opravičene slovničarje; pisal sim tukaj bolj, kakor sim po drugih možéh posnel; ako pomaga kaj k edinosti — prav“.

„So marsiktere navade med našimi ljudmi, ali prav za prav razvade, ktere se zavoljo stariga zgleda na pol nedolžne štejejo, so pa prav za prav zavoljo nevarnih okolišin in nesrečnih nasledkov rade zlo pre-

grešne . . . Včasih kratka beseda več velja, kakor dolgo govorjenje; nekatere stare nauke vzemite tedaj v kratki novi obleki," piše v Danici l. 21 ter pod naslovom: „Stare resnice — novi pregovori“ po kratki razlagi podaja pregovorov naslednjo osmorico:

- |                        |                            |                                  |
|------------------------|----------------------------|----------------------------------|
| 1. Kjer proso se mane, | 2. Rač, kjer lan se tare,  | 3. Večkrat dviški cveti          |
| Čistost slabo obstane. | Zdravi um se stare.        | Se usušé v snožeti.              |
| 4. Spola zmes, in vino | 5. Božji strah je v zgubi, | 6. Sramožljivost v šumu in plesi |
| Je za greh edino.      | Kjer se kvanta ljubi.      | Rada v prodaj se obesi.          |
| 7. Skupšine ponočne    | 8. Slabo znanje veže       |                                  |
| So zaderge močne.      | Pogubljive mreže.          |                                  |

L. 41 je opisan „Bonard, nov marternik v Kitaji“; l. 35 pa je ob kratkem naznanjen po njem „Sad duhovnih vaj“, ki jih je tedaj za o. Sartorijem pod o. Serapionom s svojim vikšim pastirjem Antonom Alojzijem drugikrat obhajala duhovščina v Ljubljani. Kako blagovito so poprijele tudi Podlipskega, vidi se iz pomenljivega soneta njegovega v istem listu, kateri se glasi:

#### Duhovne vaje.

Kadar proti sovražnik grozoviti,  
Vojake svoje vkup sklicuje,  
Delí orožje, serca navdušuje,  
Učí, veléva, kako prav se bíti;

Pospéh duhovni vojski srečin dati,  
Pastir preskerbni svoje tudi zbere,  
Za serčin, stanovitin boj jih vžgati.

Sovražnik duš ne da se pomiriti,  
Se vedno zoper božji ljud vojskuje,  
Zdaj zmote, zdaj pohujšanja vzdiguje,  
In ga želí seboj vred pogubiti:

Naj vsak očisti se, za Bóga vname.  
S tem moč pekla sam v sebi pred zatere  
Potem spet za ovčice boj povzame.

## Spomini na Dunaj in okolico.

Posnel po svojem dnevniku Josip Levičnik, ljudski učitelj.

(Dalje.)

#### Moje načelo:

Kar lepega vidiš, hvalevrednega slišiš, koristnega skusiš, zapiši! — Po tej poti otmeš marsikaj pozabljivosti, in postavljaš hkrati sam sebi stalni spominek po prislovcu latinski: „Littera scripta manet“, ali po našem: „Zapisana čerka ostane“.

Bila je kaka 3. popoldanska ura, ko smo zapustili zbrani tovariši med veselim šundrom in prav židane volje vas Kaltenleutgeben. Ker je ona obdana enako naši gorenjski Kropi na treh straneh s precej visokimi hribi, bilo nam je treba laziti koj zopet navkreber, in sicer v „Gaisberg“, t. j. v kozji hrib, ki ima zarad svoje stermine res tudi pravo ime. Kakih 30 — 40 sežnjeval nad vasjo stal nam je ob stezi, po kateri smo se po-

spenjali, visoki križ. Napis mu je: „Ex voto 1834“, in dalje pojasnuje, da postaviti so ga dale štiri osebe iz visokorodne rodbine pl. Esterhazy-ev, 2 gospoda in 2 gospe. Vzrok, ki je dal povod postavljanju tega spominka, ni natančneje naveden. Koj od križa naprej pričel se je prijetnozeleni bukovi gozd, ki nam je v vsem zopet djansko kazal, kar uki Marijo-Brunske gozdnarske šole velevajo svojem gojencem. Precej dolgo smo korakali v dovolj stermi klanec. Zdaj nam zadoné nasproti harmoniški glasovi nekaterih tovarišev, ki so bili ravno dospeli na verh višine. Dalječ na okrog odmeval je jek. Ko jih dotečemo, nahajali smo se na mastnih tratah gorske senožeti, po kateri se je pasla v tihi samoti dobro rejena živina. Daljni razgled odperl se nam je tako po okoličnih višinah, kakor tudi na neizmerne planote okoli Laksenburg-a, proti Ogerskem-u, na gorovje okoli dunajskega Novega mesta i. t. d. Skoraj se bi bil prestavljenega čutil v domače gorenske stermine. Ker se nam je svet kmalu jel zniževati, smo lahko tudi urno stopali, kar smo tudi toliko rajše delali, ker razun razgleda v daljavo ni bilo nič posebnega videti. Perva znamenitost, do katere smo zopet prišli, bila je obširna skalnata pečina, zvana „Predigerstuhl“, ki je ob strani našega pota navpično šterlela iz tolste planinske trate. Vsekane stopnice v taisto peljale so na planirani verh, kar nam je svedočilo, da je ta „prižnica“ pogosto od ptujcev obiskovana. Tudi mi smo hotli vživati razgled raz nje po daljnem lepovidu; zdajci pa zadoni tudi na njenem verhuncu iz gerl nazočih sobratov izverstna nemška pesem „o gozdu“ v brenčečem zboru (koru), in dalječ po višinski okolici razširjal se je njeni glas. Od tod naprej šli smo vedno zelo navzdol, naredili veliki ovinek, in kmalu bil je „Predigerstuhl“ že visoko nad nami, ter kazal nam svojo sterma pečino, enako razvalinami starega grada. Pot postajal je čezdalje lepši, svet se nam je vedno bolj odpiral, in zdajci se je nam, prišedšim okrog gorskega rebra, razgernil čudo-lepi novi razgled. Pod nami razpoložena bila je hribovska vas „Gisshübl“, pod taisto k desni pak se je širila globoka, tesna, a jako romantična in dalječ sloveča dolina „Brühl“. Koraki naši so zastali, da bi se oko nasitilo nad nebrotjimi predmeti, ki so se nam kazali v bližni in daljni okolici. Umetna rimljanska razvalina, imenovana „Amphitheater“, šterlela nam je v prvi versti na okroglastem holmcu iz Brühl-ske doline kvišku, spričevaje nam, kaj si ljudje vse ne domislijo, katerim je Bog dal dovolj „soldov“, in katerim se, — kar je dobro pomniti — taistih tudi nič škoda ne zdi. Zidati razvaline nalašč iz namena, da bi bila kaka okolica bolj romantična, tega še nisem nikdar čul. Pa, — kaj se hoče; Nemec pravi: „das ist Gustosache“. Od omenjene razvaline peljalo je oko k desni unkraj doline do verhov gore „Aninger“, na katerih enem kipi dalječ vidjeni „Husarentempel“; temu nasproti pak v versti gričev, ki omejujejo dolino k levi, kazala se je zopet razvalina „Lichtenstein-ska“.

Še veliko več ko v bližini vidili smo v daljavi. Dobri daljnogled v roki bi se človek, ako bi imel potrební čas, tù mende nagledal, da bi imel za dolgo dost. Poleg do zdaj navedenega se ob vzhodu v Brühlsko dolino razprostira terg Mödling, naprej velikanska planota okolice Neudorf-ske in Laksenburg-ske; — vasí, gradóv, cerkvá, továrn, gozdičev, polj, travnikov i. t. d., ki se kažejo iz daljave, bi človek menda ne preštel. Ozadje temu prekrasnemu lepovidu pak dela gorovje „Leithagebirge“ in okolica „Neusiedler-skega jezera“ v Ogriji. Ker nas je čas že nekako dervil, smo hiteli po stermini doli v vas Gissshübl, ki ima nekaj precej čednih hiš. Rad bi bil pogledal mimo grede tudi v farno cerkev, ker smo tik mimo nje šli; pa ljudje po skončani popoldanski Božji službi menda ne ostajajo dolgo v nji, ker je bila že zapèrta. Okoli vasi, ki je razstavljena po gričnati planoti, videlo se je mnogo dobro gleštaníh nogradov, in kakor je po solnčnati legi kraja soditi, zoreti mora ondukaj prav dobra kaplica. Brez postanka smo odpotovali naprej, iskaje si naj bližjega pota v dolino, katerega pa ni bilo tako lahko najti, kakor bi bil kdo mislil. Nastopili smo sicer njih več, pa vsaki je peljal le navprek na kake njive ali v nograđe. Poslednjič jo vbríšemo po neki senožeti kar naravnost navzdol, prekoračili smo tudi nekaj njiv in prišli tako v ravnino in kmalu tudi na vozno cesto. Lepa poslopja, obdana z mičnimi vertovi; mnogo mlinov in tovarn; mamljive gostilnice: vse to se nam je verstilo v nepretergani skupini ob cesti, ter svedočilo nam, da se nahajamo v kraji, kjer deloma stalno biva, ali kamor vsaj pogostoma zahaja omikani svet. Po drevoredih in ob gostih senčnatih perivojih prišli smo poslednjič do odlične gostilnice „zu den drei Raben“, katere lega (v okroglastem dolinskem kotlu) in okolica je neskončno prijetna, pa tudi romantična. Pred nami smo gledali na stermi višini razvalino Mödling-sko; od nje tje naprej vili so se na okrog, visoki, gosto obrašeni gorski verhunci, katerih eden je nakitjen z že omenjenim „Husarentempel-om“. Mikalo me je sicer zelo iti gor, do taistega, odkjer imajo obiskovalci baje opazljivi razgled; ali deloma visočina, deloma pa tudi pozni čas tega ni dopustil. Toliko rajše pa bi bil okroglasto sprelepo sgrado od bližaj ogledal, da bi bil videl, kakoršno poslednje počivališče je pripravil in postavil knez Ivan Lichtenstein-ski onim hrabrim vojakom-huzarjem, ki so mu v kervavi bitki poleg Aspern-a (21. in 22. maja 1809) rešili življenje, zapadli pa s tem sami častni smerti. Mertva trupla njihova prenešena so bila lesem na zračno višino, ter v imenovanemu tempeljnu zakopana.

Ker se moj namen tedaj ni dal izpeljati, ostal sem pri tovariših, in poiskali smo si na višini gostilniškega verta mičnega prostorčka, da bi se nekoliko okrepcali in tudi spočili po dolgi hoji. Ljudi se je povsod vse terlo, ki so se raznotero kratkočasili. Za gostilniškim vertom razgrinja-

la se je zmerno-napeta planinska trata s sprehajališči, kavarnami in pristavami, zelo enako Ljubljanskemu „rožniku“; tudi ondi nahajalo se je mnogo odličnega sveta in občinstva.

Ko je prišel čas za odhod, predlagal je eden zmed gg. docentov, da bi jo vdarili zopet čez hrib prek Lichtensteinske razvaline do „Brunn am Gebirge“, in tam vsedili se na železnico; ali čas tega ni več dopuščal, ker se je bilo solnce že nagnilo k zapadu. Napotili smo se toraj koj naravnost proti Mödling-u. Cesta pelje skoz ozko skalnato sotesko, ki je v malem to, kar je vhod iz Bleda mimo navpičnega Babjega zoba in skoz „Štenge“ v Bohinj. Ob obeh straneh se namreč vzdiguje navpično pečevje; ob desnem podnožji skalnate stene, nekoliko zvišano nad dnom doline pelje umetno napravljeno drevoredna steza, po dnu doline šumlja bistri potok, unkraj katerega se vije dobro opravljena cesta. Ob vsej poti nastavljene so tudi hiše in male „vile“, ena mičnejša mimo druge, res vresničena prijetnost sama, ki vabi ljudi izmed mestnega hrupa in šuma le-sem v tiho zatišje.

Nikakor in nikdar ne bil pričakoval in izkal v bližini dunajski tako romantične doline, kakor je le-ta, o kateri bi človek skoraj mislil, da jo je mati narava prav na čarobni način postavila lesem v bližavo cesarske metropole, da bi zabave in okrepcanja željnim Dunajčanom stala na službo. Po pravici povem, da prehitro smo bili prehodili pečinsko sotesko. Konec taiste bili smo tudi že v Mödling-u, in šli naravnost proti kolodvoru, kjer nas je po nepozabljivo-prijetnem dnevu sprejel veselo—brlizgajoči „lukamatičk“, in cefral nazaj proti Dunaju. (Dalje prih.)

## Dopisi in novice.

Učitelj, terpin povsod; vzlasti pa po slovenskih deželah. — Govor gsp. Fr. Wajšelna pri učiteljskem zboru v Kastvi dne 4. avgusta l. 1873.:

Lansko leto v prvič, letos pa v drugič zborujemo mi, duhovni in svetovni učitelji volovskega okraja, v tem tihem hribovskem mesticu v Kastvi. Zarad odličnega porazumljenja, ki nadvladal nas je v lanskem zboru, mi je očitno priznati, da je gotovo vsaki zmed nas željno pričakoval današnjega dne. Saj je le redek prigodek, da se učiteljski sobrati toliko množno kdaj v svoj polk skup snidejo. Ministerialna okrožnica 8. maja 1872, št. 40 naslanjaje se na nastop §§. 45 in 46 deržavnega zakonika šolskega od 14. maja 1869, nam po §. 2 veleva: V dotičnih okrajnih zborih se porazumevati o pedagogičnih in sploh vseh šolskih zadevah, naznanjati nezgode, ovirajoče šole in nauk, staviti predloge o njih zboljševanji, imenovati znatne pripomočke za napredek šolske mladine in učiteljev in v občenem izrazu pritoževati se o šolskih nezgodah na višja mesta.

Vše naš važni poklic učiteljski, nalaga nam narodnem učiteljem dolžnosti, da neogibno in vseskozi skerbimo za lastni in šolski vspešni napredek. Toda, kjer so pomankljivosti preočitne, kjer se za ljudsko omiko našega naroda po narodnih šolah premalo ali pak čisto nič ne stori, tam omika in djanska veda

le hira in peša. Okrožnica visocega c. k. ministerstva uka in bogočastja od dne 13. oktobra 1870., št. 9613 je nam razglasila tako zvani »Šolski in učni načert za občne narodne šole«, ki predpisuje v šolah realne in kmetijske vednosti kot učne predmete. Nikakor se ne da tajiti, da ta ministerialni ukaz je hvalevrednega priznanja, pa še le potem, ko bi ga vlada tudi djanski podpirala. Jaz menim in govorim le o slovensko-narodnih šolah, ko pravim, da nam slovenskim učiteljem je sicer delo odobreno, toda k takemu delu nam primanjkuje neogibno potrebnega orodja ali pa nimamo česa v roke vzeti.

(Dalje prih.)

**Iz Černomlja.** Učitelji černomeljskega okraja imeli smo 22. aprila t. l. v Se-miču zbor. Začeli smo okoli 10. ure predpoldnem. Po kratkem nagovoru preč. g. okr. šolsk. nadzornika, se je prebral zapisnik lanskega zbora. Letos smo imeli ta-le vprašanja:

1. Kaj in kako ima učitelj storiti, da si v šoli toliko potrebni mir in red ohrani? in kako more zabraniti, da učenci prepogosto iz šole ne hodijo, brez da bi ne zdravju škodilo? 2. Kako bi se otroci odvadili ostudne klevte in surovega psovovanja (zmirjanja)? 3. Namesto tretje točke naj vsaki učitelj pismeno na preloženi dopis sl. c. k. dež. šolsk. sveta od 18/1. 1874, št. 88 odgovarja. Poprej, ko so se začela posamezna vprašanja obravnavati, sta se po nasvetu šolskega ravnatelja černomeljskega g. Jeršinovca volila g. g. Hočevnar in Stanonik, prvi, da bo pisal »Schulztg., in drugi, da bo poročal Tebi, ljubi Tovariš, o današnjem zborovanju. Po obravnavi posameznih vprašanj, kar bom kasneje poročal, ko bo zapisnik gotov, smo volili g. Jeršinovca v dež. šol. zborovanje. Pogovarjali smo se o več potrebnih rečeh in potem so nas g. dekan prav dobro pogostili. Pri izvrstni kapljici smo bili prav dobre volje, in verstile so se napitnice med kterimi je posebno ona, ki jo je napil čast. g. župnik suhorski učiteljem, jako pomenljiva in ginljiva. Zahvalil se mu je prav lepo o imenu zbranih učiteljev, g. Borštnik in poslednjič izustil: Vse za vero, dom, cesarja! — Povem Ti še, ljubi Tovariš, da pri nas vlada prav lepa sloga in edinost med castito duhovšino in učitelji. Bog daj zmiraj tako! (Qualis rex, talis grex. Vred.)

*Iz seje c. k. deželnega šolskega sveta v Ljubljani.* Perovodja prebere rešene opravilne vloge. Gsp. profesorja Heinricha nemška slovnica se predlaga sl. ministerstvu na predlog ravnateljstva ljubljanske gimnazije. — Gimn. ravnateljstvo se pooblašča, da sprašuje ponavljajè bivšega učenca iz matematike. — Za polletni tečaj se pokliče pomožni učitelj na ljubljansko gimnazijo, odkáže se mu postavno pomožnina, in plačajo se mu stroški za preselovanje. — Rešijo se vloge ravnateljstva gimnazije v Kočevji, realne gimnazije v Rudolfovem, realke in gimnazije v Ljubljani, kar se tiče nasvetovanega oproščenja za šolnino. — Rešijo se vloge gimnazije v Rudolfovem in v Ljubljani za prvo polovico šl. leta 1873/74. — Nadaljevalni tečaj za ljudske učitelje na Kranjskem za šl. leto 1873/74 na tukajšnjem c. k. učiteljišču bode od 24. avgusta do 19. septembra 1874; okrajni učiteljski sveti bodo imenovali vdeleževalce, ravnateljstvo učiteljišča bo predlagalo načert osnove letošnjega napredovalnega tečaja. — Učitelj v Kranji, gsp. Engelman, se stalno vmestuje. — Pri sl. ministerstvu za uk in bogočastje se prosi pooblaščenja, da se smejo prostori za l. 1874/75 v najem vzeti, ker bo treba žensko učiteljišče in ž njim zvezano vadnico razširiti. O sporočilu ravnateljstva višje realke v Ljubljani o sklepu prve polovice šl. leta se sklene naprositi sl. c. k. ministerstvo, da dovoli še eno učiteljsko službo, na račun vsako leto ponavljajočih se vstričnic, tudi se nasvetuje, da bi se v 1. letu nemški jezik namesto 3 učil po 4 ure. —

Neki učencem iz realke se izključuje iz tukajšne šole. — Sl. c. k. ministerstvo se naprosi, da vstanovi učiteljsko službo za učitelja telovaje na srednjih šolah, na obeh učiteljskih, in naj se oziroma v enako versto postavi z glavnimi učitelji. Rešijo se še nekatere denarne vloge.

**Iz Ljubljane.** 27. p. m. so zborovali ljubljanski učitelji, vsled razpisa c. k. dež. šolsk. sveta 23. junija 1872. št. 288. po §. 4., v to poklicani. Presedoval je c. k. okrajni nadzornik g. ravnatelj Hrovat. Navzočen je bil tudi deržavni poslanec in župan Ljubljanskega mesta g. Karol Dežman. G. predsednik je govoril o svojih opazkah pri nadzorovanji mestnih šol, razpravljaj posamezne nauke, upiraje se na uč. š. red dne 20. avgusta; v svojega namestovalca je odbral glav. učitelja gsp. pl. Gariboldija in v zapisnikarja se volita učitelja Močnik in Žumar. O 1. točki »sporočilo v nemških knjigah, ki se sedaj rabijo po mestnih šolah,« je govoril g. ravnatelj Belar in nasvetoval različne poprave pri 1. nemški slovnici. Razprave so se vdeleževali gg. Močnik, Gerkman, Schott, Linhart in Praprotnik, tudi g. župan, kot predsednik ljubljanskega okraj. šol. sveta je povdarjal svoje stališče in poslednjič se voli odsek 5 udov, ki ima nasvete staviti in poročevati okrajnemu zboru. V odsek se volijo gg. Hrovat, Linhart, Močnik, Praprotnik, Raktelj. O risanju je govoril g. Sima in o telovaji g. Vizjak. — V bukvarnični odsek se volijo gg. Belar, Kokalj, Praprotnik, Raktelj in Vizjak. V stalni odbor, ki pripravlja gradivo prihodnjemu okrajnemu zborovanju stopijo: gg. Gariboldi, Linhart, Praprotnik in Raktelj. — V deželno šolsko zborovanje se volita gg. Linhart in Raktelj v ožji volitvi. — Pri vsakem voljenji volilo se je po trikrat, in dvakrat je žreb odločil zvoljenca. — G. Raktelj stavi predlog: V prihodnjem šolskem letu naj učitelji prestopajo s svojimi učenci po razredih. — S popravkom g. Linharta, da se to brezpogojno ne da lahko izpeljati, sprejme se predlog z veliko večino. Zborovalo se je dopoldne od 9—12. in popoldne od 2—4<sup>1</sup>/<sub>2</sub>. In tako se je veršilo prvo zborovanja mestnih učiteljev po ukazu ministra za nauk in bogočastje dne 8. maja 1872.

V Vratislavi v Šleziji je bila začeni 26. p. m. XXI. skupšina nemških učiteljev. — Štajarski deželni odbor je dovolil 3 učiteljem po 100 gl. potnine k omenjenemu zboru, med temi je tudi g. Lapajne v Ljutomeru. — G. Robiču iz Ptujja je za potovanje dovolil okraj 50, in mesto Ptuj 25 gl.

Slovenski učitelj, glasilo na novo osnovanega »učiteljskega društva za slovenski štajar« bode stal za družabnike po 1 gl. 50 kr. za nedružabnike po 2 gl. do konca leta. List bode izhajal v Mariboru 5. in 20. vsakega mesca na eni celi poli. V začasni odbor omenjenemu društvu so voljeni g. Lapajne, predsednik, g. Kovačič, podpredsednik, g. Blaž Pernišek, blagajnik, in g. Janko Žerovnik, tajnik. Sedež društva je začasno v Ljutomeru.

### Razpis učiteljskih služeb:

Na Štajarskem. V dvorazredni ljudski šoli v Čadranu, šolskega okraja konjiškega na Štajarskem, podučiteljska služba z letno plačo 400 gl. in prostim stanovanjem, ako se stalno podeli, ako pa začasno, je na mesec 30 gl. plače in prosto stanovanje. Prošnje do 20. junija pri krajnem šolskem svetu v Čadranu (P. Gonobitz).

Na Kranjskem. V Trebnjem, okraja Rudolfovega, se razpisuje po smerti učitelja izpraznjena služba v stalno podelitev. Prošnje do 15. rožnika pri okrajnem šolskem svetu v Rudolfovem.

**Popravek:** »Normal - Lehrpläne«, katere je izdal c. k. deželni šolski svet v Gradcu, veljajo brez poštnine 1 gl. 30 kr., s poštnino 1 gl. 50 kr. — Poslednje naše sporočilo je bilo napačno.